

EMAKUMEAK

Vamp berri bat agertu da zinemako izarren artean: Kim Novak. Ipar-Amerikatarra omen da ta, diotenez, emakume zurigorri-mardul onek, laister atzean utziko omen ditu Rita Hayworth ta Marilyn Monroe, Lollobrigida ta Sofia Loren.

Guk gogoz esango genuke zertxobait onelako emakume motai buruz, baña obe izango degu noski mingaña geldirik edukitzea. Norbaitek esan baitezake, bekaitzak itzegin-erazten digula-edo...

* * *

Ezkundu zaizkigu Rainiero III ta Grace Kelly. Bazuten garaia ere...

Egia esan, guk bikoitz au begiko-samar degu, baña edonork esango luke, ezkontza au dala-ta egunkarietan eta aldizkarietan erabili diran istilluak ikusita, beren aurretik iñortxo ere etzala ezkondu.

Dana dala, esan dezagun bein batez Villabona'ko emakume eldu bati, ezkonberri batzuetaz entzun geniona: "Izan ditezela zoriontsuak, zoriontsuak izanda ere, mundu ontan naiko lana badago-ta".

* * *

François Sagan, *Bonjour tristesse* novelaren egille gazte-ezagunak, irakurgal berri bat argitaratu du. *Un certain sourire*.

Bigarren novela onek lenengoaren antza aundia omen du ta, diote, arritzekoa ta tamalgarria dala emezortzi urteko emakume batek onelako eleberri gogor eta lizunak idazteko joera izatea.

Bi novela auen gai berdiñak auetxek dira: gaurko gazte alperrak, gaueko dantza-lekuak, whisky, Sartre ta... gogaipeña.

Iskanbilla gogorra, Madrid'eko auzitegi bateko epai batek lege-
gizonen artean sortu duana...

Gizon ezkondu batek, ezkontza ausi nairik, eta auziari asiera
emanaz, bere emaztea, biak bizi ziran etxetik atera ta beste batean
zaitu zezatela, eskatu zuan.

Erantzun zuan emazteak, etxea ez senarrarena baizik berea zala
ezkondu baño lenagotik ere, ta bietako batek bizileku artatik irten
bear bazuan, senarrak egin bearko zuala.

Epailleak emaztearen alde erabaki du auzia, ta senarrak, eta ez
emazteak, joan bear izan du etxetik kanpora.

* * *

Egun auetan beste epai ernagarri baten berri ere izan degu. Epai
au Paris'ekoa da. Ta ezagun du...

Oraintsu Paris'en "monsieur" batek, Metro'an zijoala, ezagutzen
etzuan neskatx bati musu eman zion.

Neskatxak salatu zuan musuemallea, jokatu zan auzia, iskanbilla
koxkor bat ere sortu zan, baña, azkenean, ezer-ezean gelditu da
kontua.

Auziko epaiak dio, alegia, gure denbora berri auetan gizon-
emakumeak agerian elkar-laztantzea, oitura arrunta dala. Gaur dan
egunean, laztanak ez omen du noski ikuskizunik gaitzbideekin. Bera-
gatik, gizon batek emakume ezezagun bati musu ematea, ez omen
liteke ez legearen ez moralaren utsegite bat bezala jo.

Ez da bizi gure erriko Erretore zarra...

* * *

Oraindik-orain, Suecia'ko maistra batek, bere eskola-umeei agindu
zien idazteko lantxo bana gai ontaz: "Aundia egiten naizenean, ze
ogibide aueratuko det?"

Amar urteko nexka koxkor-irten batek, agindu ori beteaz,
errenkada auek gertu zituan: "Arpegi ederra ta naiko gatza balin
baditut, zinemako artista egingo naiz. Baña itsusia ta gatzik gabea
banaiz —¿ze erremedio?— eskola-maistra egin bearko noski".

* * *

Badira literaturan gai batzuek egundaño zartzen ez diranak.
Orietako bat, iñolaz ere, sorgintza-gaia da. Ta, jakiña, bein sorgintza-
gaia jo ezker, naita-naiez Euskalerrria aitatu egin bear noski.

Euskalerrria ta bertako emakumeak, batez ere urteetan aurreratatu samarrak. Noiz utziko ote digute pakean, gai ontan, emakume euskaldunoi?

Ona zer zion orain eun da berrogeita amar urte Asteasu'ko Agirre'k:

“Euskaldun-erri batean, Franzia'ko mugan, atso bat joan zan konfesatzera, ta esan zion konfesariari:

—Aita, izan ote diteke neretzat barkaziorik?

Konfesariak erantzun zion:

—Zergatik egiten didazu galde ori?

—Jauna, diot au, zerren sorgiña nai zan.

—Sorgiña?

—Bai, Jauna.

—Alaere egin dituzun bekatu guziak barkatuko dizkitzu Jaunak, ongi damaturik beregana biurtzen bazera, ez du alabaña nai bekataria galtzea, baizik beragana biurtzea. Atozea: sorgiñ izan zeran bitartean, ito dezue aurririk?

—Ez, Jauna.

—Egin dituzue ukendu edo gauza itsusiren batzuek Sakramentuakin? Egin dituzue bilduera edo batzarre gaiztoak artarako etsai galgarriak siñalatu dizuen lekuan? Belaunikatu zerate beraren aurrean eta onratu dezue Jainkotzat?

—Ez, Jauna.

—Atozea: nola diozu bada sorgiña zerala?

—Jauna, egun batean aserratu ninzan nere suiarekin eta esan zidan *sorgiña*.

—Sorgiña?

—Bai, sorgiña, zerren irurogei urte ezkeru atso guziak sorgiñ dira. Orra nola naizen *sorgiña*, zerren irurogei urte baño geiago ditudan. Orra nolako sorgiñak oi diran gure errietan”.

* * *

Amaitzeko, onatx euskeratuta Alfonsina Storni'ren “Ulertzen duana” deritzan olerkia.

Emakume bat, eder eta adin-erdiko,
aurre-aldera bere buru beltza jausita,
dago belauniko.

Ta, urrikaldurik,

Kristo iletsiak

begiratzen dio bere abe gogorretik.

Tristura aundi baten zama,
begietan;

aur jaiokizun baten zama,
berriz,
erraietan.

Kristo odolustu-zuriaren oinetan
otoizka dio:

—Jauna: ez dedilla nere aurra emakume jaio!

MAITE

Prevost idazlariak zion: Emakumeak maitatzeko ezta gazte iraun
bearrik; baiñan bai ordea maitatu emaztekiak, gazte irauteko.